

України / С.В. Сищенко // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – 2014. – Вип. 42. – С.161-167.

Сучасні тенденції розвитку бібліотеки в структурі інформаційного забезпечення навчального процесу і наукової діяльності ВНЗ : матеріали наук.-практ. конф., Чернігів, 29 жовт. 2014р. / [уклад.: Н.В. Мороз, Г.В. Макаренко] – Чернігів : Наук. б-ка ЧНТУ, 2014. – 80 с.

Шелестова А.М. Характеристика сучасного інтегрованого інформаційно-комунікаційного простору вищого навчального закладу / А.М. Шелестова // Вісн. Харків. Держ. акад. культури. – 2013. – вип.. 39. – С. 235-241.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКИХ РІДКІСНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИДАНЬ XVIII – XIX СТОЛІТЬ

Пинда Л. А.

Наукова бібліотека Львівського національного аграрного університету

Проаналізовано книжкові фонди європейських сільськогосподарських видань XVIII –XIX ст. Подано історико-книгознавчий аналіз польськомовних, німецькомовних сільськогосподарських видань зазначеного періоду. Охарактеризовано основні довідково-бібліографічні видання підготовані НБ ЛНАУ за 2001 – 2014 рр.

Ключові слова: рідкісні європейські видання XVIII – XIX ст., сільське господарство, польські аграрні інституції, бібліографічні посібники, історико-книгознавчі дослідження, аграрна освіта і наука.

У сучасній Україні набувають актуальності наукові дослідження, присвячені історії книги, бібліотечних колекцій та книжкових зібрань, які набули важливого значення для розвитку знань про історію, літературу, освіту. Бібліотечні книжкові колекції і зібрання є важливою частиною матеріальної і духовної культури. Дослідження їхньої історичної долі та реконструкція їхнього складу, а також вивчення обставин надходження у фонди наукової бібліотеки Львівського національного аграрного університету (ЛНАУ) становить провідний напрям науково-дослідної роботи.

Джерельною базою історико-книгознавчих досліджень стали іноземні рідкісні видання XVIII – початку XX століть, які наукова бібліотека отримала у спадок з часів

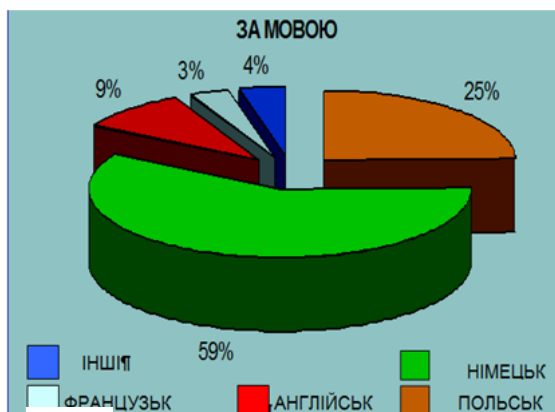
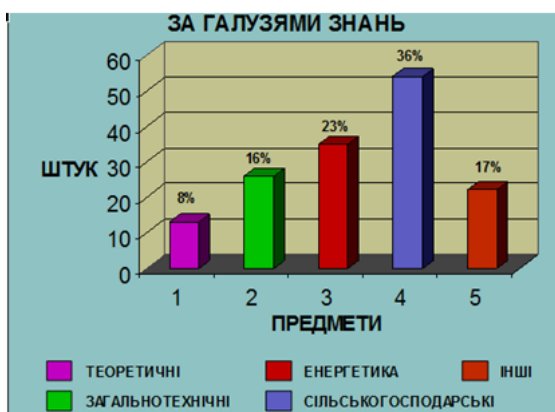
діяльності аграрних студій у Дублянах (1856 – 1919 рр.).

Рішенням вченої ради університету була затверджена робоча група з вивчення іноземних рідкісних видань. Науковці університету у співпраці з працівниками наукової бібліотеки ведуть активну роботу щодо дослідження унікального книжкового фонду, який налічує понад 10000 примірників рідкісних видань XVIII – XIX, першої половини XX ст. німецькою, польською, англійською, французькою, латинською, чеською мовами. Ці унікальні книги, які вийшли у світ у видавництвах Берліна, Лондона, Відня, Парижа, Варшави, доносять до сучасного читача інформацію про історію, здобутки та рівень розвитку природничих, технічних і сільськогосподарських наук у минулому.

До 2001 року вивчення іноземних рідкісних видань здійснювалося фрагментарно. Ініціатором систематичного вивчення іноземних рідкісних видань стала ДНСГБ НААНУ, яка у 2001 році створила центр історії аграрної науки України. Інструктивно-методичною основою для систематичного дослідження іноземних рідкісних книг стала інструкція Міністерства культури України від 20.11.2001 р. «Про порядок відбору рукописних книг, рідкісних і цінних видань з бібліотечних фондів до державного реєстру національного культурного надбання». Згідно з інструкцією рукописними вважають видання до XVII ст., а починаючи з XVIII ст. – лише унікальні з урахуванням особливостей письма, матеріалів, мови, оформлення та змісту. Щодо інших основних груп документів включених до державного реєстру слід назвати інкунабули – книги надруковані у XV ст.; палеотипи – видання першої половини XVI ст.; іноземні стародруки – видання 1551 – 1800 рр.

У процесі досліджень проаналізовано 5500 книг, починаючи від найдавніших; зроблено спробу їх класифікації, а для найцікавіших, на наш погляд, стародруків проведено ґрунтовніші обстеження.

Результати кількісного та якісного перегляду обраних книжок бачимо на діаграмах (мал. 1). Велика частка сільськогосподарської літератури є цілком природним явищем для рільничого навчального закладу, а те, що домінують саме наукові джерела (47%), дає підстави стверджувати про високий науковий рівень навчально-наукових установ.

Мал. 1 Класифікація видань із фонду рідкісної книги книжок НБ ЛНАУ

Найпродуктивнішим щодо кількості видань виявилось ХІХ століття, однак, мабуть, революційні події в Європі 1848 р. дещо пригальмували видавничий процес. Доволі цікавим є розподіл літератури за мовними ознаками. Оскільки за статутом навчальних закладів у Дублянах австрійського періоду офіційною мовою викладання була польська за обов'язкової німецької термінології, як бачимо з діаграми, майже 60% книжок припадає німецькій і 25% – польській мовам. У польській період (1918 – 1939 рр.) зростає частка наукових видань польською мовою.

Першим виданням, яке було підготовлене у 2001р. Науковою бібліотекою ЛНАУ на основі аналізу польськомовних видань, став бібліографічний словник **«Професори, доценти та асистенти Рільничої, високої Рільничої школи та академії рільництва в Дублянах (1856 – 1910 рр.)»**. Дослідження містило 143 персоналії, складалося з бібліографічної довідки та стислої бібліографії друківаних праць вчених. Особливість біографій тогочасних дублянських вчених полягала в тому, що всі навчалися і практикувалися у багатьох країнах Європи, що послужило доброю підставою для розвитку наукових студій в Дублянах.

У 2004 р. словник зазнав перевидання, розширивши хронологічні рамки з 1856 по 1947 роки, та охоплює 306 персоналій. Видання супроводжується іменним покажчиком та списком вчених за напрямками науково – педагогічної діяльності. [1]

В 2009 році центром аграрної історії започатковано бібліографічну серію «Іноземна сільськогосподарська книга у фондах ДНСГБ НААН, науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю». За фінансової підтримки посольств іноземних держав (Польщі, Німеччини, Чехії, Франції) впродовж 2009 – 2013 рр. підготовлено 4 випуски даної серії. Першою книгою серії стало видання **«Польська сільськогосподарська книга у фондах ДНСГБ НААН, науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю»(1771 – 2008 рр.)**. До бібліографічного покажчика увійшло 2 519 документів, що зберігаються у фондах 23 галузевих бібліотек України. Фонд польськомовних видань нашої бібліотеки виявився найбагатшим (близько 1000 документів). За цю роботу бібліотека була відзначена Почесною грамотою міністерства аграрної політики України. На прохання посольства Республіки Польща в Україні науковці університету (доцент О.Ф. Юрчук та працівники бібліотеки – доцент Л. Пинда та головний бібліотекар Л. Шарикіна) підготували історико-книгознавчий посібник «Польські стародруки 1771 – 1830 рр.». Було проаналізовано 85 назв польських стародруків, здійснено їх книгознавчу експертизу, що включала біографічні відомості про авторів, книгознавчий аналіз видання, необхідну бібліографічну

інформацію (згідно з бібліографією Estreicher K. «Bibliografia Polska XIX stolecia»). Наукове консультування здійснювала завідувач відділом рідкісної книги НБУ ім. Вернадського професор Ковальчук Г.І.

Польські стародруки становлять особливу складову бібліотечних фондів ЛНАУ. Їхню наукову цінність визначає низка факторів, котрі у контексті наукових досліджень кінця XVIII – початку XIX ст. становлять ґрунтовне джерело з вивчення тенденцій розвитку сільськогосподарських наук окресленого періоду.

Найпершою і визначальною рисою більшості польських стародруків є багаторівнева структура викладу наукової інформації, відповідно до якої спочатку окреслено загальнонаукове значення проблеми дослідження, її актуальність.

Перехід до спеціальної, вузької інформації відбувається виключно через призму попередньо окреслених концептуальних положень.

Типовими зразками таких стародруків є фундаментальні визначення П. Яроцького (5 томів, зоологія або загальний опис тварин, укладений відповідно до найновішої класифікації 1820-х. рр.)

Другою характерною ознакою є їх ґрунтовна джерельна база, яка висвітлює багату історіографію питання.

Наступною характерною ознакою є географія видань, насамперед фундаментального характеру. Серед усіх польських стародруків переважно видання Кракова, Варшави, Львова та міста Вільно. При чому 50% всіх видань становлять варшавські, 25% – львівські.

Польськомовний масив рідкісних сільськогосподарських видань XVIII – XIX ст. умовно можна поділити на дві складові. Значна частина масиву видань (близько 45%) тісно пов'язана з видавничою діяльністю польських аграрних інституцій, що функціонували в другій половині XIX – на початку XX століть, таких як:

1. Галицьке господарське товариство (1845 р.);
2. Товариство рільничих кружків (1883 р.);
3. Польське товариство природознавців імені Коперніка (1875 р.);
4. Товариство ветеринарних лікарів (1885 р.);
5. Товариство лісівництва (1882 р.);
6. Рільнична школа (1856 р.) в Дублянах (з 1901р. рільнична академія);
7. Цісарсько-королівська Ветеринарна школа (1881 р.).

Галицьке господарське товариство, що об'єднувало великих польських землевласників, було засноване в 1845 р. і активно працювало до 1939 р. Його основним

завданням упродовж усього періоду діяльності було піднесення ефективності сільського господарства Галичини. Для цього воно організовувало сільськогосподарські з'їзди, виставки, фахові навчання, проводило польові дослідження, захищало в Галицькому Сеймі права польських землевласників. Важливим напрямом роботи товариства була видавнича діяльність. Першим періодичним виданням стали **«Rozprawy c.k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego»** – Lwow : Narodowego zakladu Ossolinski (праці галицького сільськогосподарського товариства). Видання виходило впродовж 1846 – 1867 рр. і налічувало 32 томи. Воно висвітлювало основні напрями аграрних досліджень краю, освітні та економічні питання розвитку Галичини як сільськогосподарської території. У фондах рідкісних видань зберігаються всі томи періодичного видання.

Своєрідним продовженням «Rozpraw...» став друкований орган галицького господарського товариства **«Rolnik, czasopismo dla gospodarzy wiejskich, organ urzedowy c.k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego»**. Naczelnny redactor, wlasciciel i wydawca Antoni Gostkowski. – Lwow – 1867, №1 (Рільник: часопис для сільських господарів) видавався протягом 72 років (1867 – 1939 рр.), впродовж яких вийшло понад 100 томів.

Протягом 1875 – 1887 рр. близько 40% фахових статей «Rolnika» були підготовлені вченими Дублянської рільничої школи (С. Рильський, К. Тучинський).

Упродовж 1972-х років у виданні «Rolnika» змінювались його редактори, періодичність, обсяги, структура, автура, проте незмінним залишилось завдання часопису – об'єднання членів Галицького господарського товариства навколо ідеї поступу сільського господарства краю.

У фонді рідкісної книги на сьогодні зберігаються майже всі томи «Rolnika».

Крім Галицького господарського товариства, діяльність якого мала універсальний характер, у Східній Галичині діяли спеціалізовані галузеві центри, зокрема: Рільнича школа (згодом академія) в Дублянах, Академія ветеринарної медицини, Товариство кружків рільничих. [6]

Становлення аграрної науки і освіти у XIX столітті пов'язано з історією розвитку аграрних студій в Дублянах. Заслуги у відкритті рільничої школи (згодом академії) в Дублянах належить Галицькому сільськогосподарському товариству, яке своїми клопотаннями перед австрійською владою наполягало на заснуванні вищої сільськогосподарської школи.

Упродовж 80 – 90 рр. XIX століття при вищій рільничій школі створюється мережа науково-дослідних лабораторій, станцій, полів. Так у 1884 р. розпочинає діяльність контрольно-насінна станція, з 1890 р. проводить дослідження метеорологічна станція, з

1895 р. започатковують наукову діяльність дві станції: ботаніко-рільнича та технічно-рільнича.

Отримання статусу «Високої рільничої школи» (1878 р.) дало дозвіл, відповідно до ухвали Галицького сейму (11 січня 1886 р.), на видання Щорічника Крайової вищої рільничої школи в Дублянах (*Roczniki Krajowej Wyzszej Szkoły Rolniczej w Dublanach*, 1, Lwow. 1988.). Вийшло 3 томи «Щорічника...» (I Т. – 1888, II Т. – 1889, III Т. – 1894). У збірниках праць висвітлювались наукові звіти про висновки теоретичних, експериментальних і виробничих студій у галузі рільництва, тваринництва, агрохімії, економіки сільського господарства та інших наук, звіти професорів і студентів про результати спеціальних наукових студій, кращі студентські наукові праці. [7]

У фондах бібліотеки маємо наукові праці дублінських професорів, які видавалися окремими брошурами, друкувалися в багатьох широкопрофільних і спеціалізованих виданнях тогочасної Європи. Науковці тісно співпрацювали з видавцями наукових журналів, що давало їм змогу оперативно знайомити широкий загал з новинками продуктивного господарювання. Архівні матеріали свідчать, що професор Каземир Паньковський редагував журнал «Рільник», а професор Ян Паліковський – журнал «Польський економіст».

Серед дублянських науковців і студентів популярністю користувався щорічний науковий часопис «Космос» Польського товариства природознавців ім. Коперніка в Львові (*Kosmos: czasopismo polskiego towarzystwa przyrodniczego im. Kopernika. Lwow*), який подавав інформацію про найновіші досягнення тогочасної науки. Книгозбірня університету налічує 44 томи часопису «Космос», видані в проміжку між 1876 – 1927 рр.

У 2010 р. результатом історико-книгознавчого аналізу рідкісних європейських видань стало наукове видання **«Аграрна наука і освіта Галичини XVIII – XX ст. (історичний аспект)»**. / за ред. В.В. Снітинського. – Львів, 2010. – 297 с.

У виданні вперше аналізуються фонди рідкісних видань XVIII – початку XX ст. НБ ЛНАУ. Вміщено 19 статей вчених університету, присвячених тематичному аналізу фонду рідкісних видань. Подано бібліографічний покажчик стародруків (474 позиції). Наведено огляди окремих фондів за галузями знань, періодичні сільськогосподарські видання Східної Галичини другої половини XIX – початку XX ст., розкрито цінність європейських енциклопедичних видань XVIII ст., проаналізовано польськомовні та англійськомовні сільськогосподарські книжкові колекції фонду. Заслужують на увагу ілюстрації, подані до бібліографічного покажчика стародруків XVIII ст.

У 2011 р. в рамках бібліографічної серії «Іноземні сільськогосподарські видання...»

вийшов науково-бібліографічний покажчик **«Німецькі сільськогосподарські видання у фондах державної наукової сільськогосподарської бібліотеки національної академії аграрних наук України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1820 – 2010 рр.): зб. Наук. Джерел – К. : НААНУ ДНСГБ. 2011. – 540 с.** До бібліографічного покажчика увійшло 2750 назв німецьких видань НБ ЛНАУ.

Німецькомовні видання кінця XVIII – поч. XX ст. цікаві своєю особливою тематикою, методикою укладання та структурування інформації. Німецькомовна література цього часу вражає широтою тем і глибиною знань. У фонді стародруків бібліотеки ЛНАУ є відома енциклопедія Брокгауза «Konversations – Lexikon» 1897 р. видання в 16 томах і 17-ти додатках. Оригінальність видання Брокгауза полягає в легкості і зручності подачі інформації. До бібліотеки рільничої академії це видання передав музей ботаніки Львівської політехнічної школи.

Серед німецькомовних видань XIX століття заслуговують уваги книги Йозефа Мейера, гуманіста, книговидавця, який у 1826 р. заклав у Готі видавництво під назвою «Бібліографічний інститут». У нашій бібліотеці зберігається «Meyers Neues Lexikon» («Новий лексикон Мейера») у 8-ми томах, над яким працювало 600 відомих спеціалістів. Видання охоплює 100 тис. гасел. [8].

Серед галузевих видань треба виділити енциклопедію з ветеринарії та розведення тварин з найбільшою інформацією із спеціальності етимології Алоїза Коха «Encyklopedie der Gesammten Thierheilkunde und Thierzucht mit in begriff aller einschlagigen disciplinen und der speciellen Etymologie». Перший том з'явився у 1885 р. У фондах бібліотеки зберігається тільки три томи – це 1 (1885), 3 (1886), 7 (1890).

Чільне місце посідає багатотомна німецька економічна енциклопедія або загальна система домашнього, міського, державного та сільського господарювання Йогана Георга Крюніца (Oekonomische Encyklopedie, oder allgemeines System der Staats-Stadt-Haus und Landwirthschaft, in alphabetischer Ordnung). У 1787 – 1823 рр. вийшло 129 томів у Брунському видавництві Йозефа Треслера. У книгозбірні НБ ЛНАУ є тільки 75 томів. Кожний том ілюстрований численними таблицями. Це видання охопило близько двох мільйонів гасел, що розкривають економічні засади господарювання в аграрному секторі.

Під час інформаційного пошуку по БД «Рідкісні видання» та безпосередньо перегляду de visu було віднайдено 146 назв періодичних видань. Здійснено історико-книгознавчий аналіз колекції німецькомовної періодики, бібліографування та анотування зазначеного блоку видань.

Систематизовано зібраний матеріал у розділи бібліографічного довідника

«Німецькомовні періодичні видання з природничих наук і сільського господарства XVIII – поч. XX сторіч». Основні результати дослідження масиву німецькомовних фахових видань знайшли відображення у двох статтях доцента Пинди Л.А. «Колекція німецькомовних видань з природничих наук і сільського господарства» – Вісник державного університету. Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – 2013 – Вип.8.

У 2011 р. у серії «Іноземні сільськогосподарські видання...» вийшов науково-допоміжний покажчик **«Колекція французьких сільськогосподарських видань у фондах ДНСГБ УААН (1802 – 2008)».**

Серед французькомовних рідкісних видань зацікавлення у читачів викликає довідково-енциклопедичне видання французького абата Розьє під назвою «Повний курс з сільського господарства» в десяти томах. Розьє задумав створити практичні рекомендації зі сільського господарства. Але видання енциклопедії затягнулося. Зокрема, десятий том «Cours Complet D'Agriculturs» вийшов у 1798 р., а два додаткові – у 1880 р. У наших фондах зберігається тільки дев'ять томів енциклопедії.

У 1791 р. у Ліоні Вальмонт Боманре видав «Distionnaire raisonne universel D'Historie Naturelle» (Універсальний словник з природознавства). Видання налічує п'ятнадцять томів.

У 2012 р. у серії «Іноземні сільськогосподарські видання...» вийшов тематичний бібліографічний покажчик «Чеські сільськогосподарські видання у фондах державної сільськогосподарської бібліотеки національної Академії аграрних наук України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1894 – 2012 рр.)».

У співпраці викладачів ЛНАУ та працівників наукової бібліотеки у 2014 р. підготовлено до друку історико-бібліографічний довідник **«Соціально-економічні відносини в Галичині другої половини XIX – поч. XX століть»** (за матеріалами польськомовних рідкісних видань НБ ЛНАУ). Цей період характеризується новими підходами до господарсько-кооперативної політики краю, що сприяло активізації видавничої діяльності аграрних товариств, гуртків, установ у Східній Галичині. Головна мета видання показати розвиток соціально-економічних відносин краю через діяльність Галицького господарського товариства, товариства кружків рільничих, праць вчених аграрних студій в Дублянах (Стефан Павлік, Францішек Буяк та ін.).

Проаналізовані видання мають науково-публіцистичний характер з елементами наукового дослідження та з чітко окресленим практичним спрямуванням. Вони написані з

метою ознайомлення широкого загалу з реальними можливостями і перспективами галицької аграрної економіки другої половини XIX – поч. XX ст.

Під час підготовки до Міжнародного науково-практичного семінару, присвяченого 130-річчю виходу книги професора В. Докучаєва «російський чорнозем» (який проходив 10 грудня 2013 р. в ННСГБ НААН (м. Київ), було здійснено історико-бібліографічний аналіз іноземних рідкісних видань, присвячених питанням генетичного ґрунтознавства. Впродовж дослідження було опрацьовано і проаналізовано близько п'ятдесяти іноземних видань XVIII – поч. XX ст.

За результатами дослідження вченими ЛНАУ опубліковано 3 статті:

Снітинський В.В. Розвиток ідей генетичного ґрунтознавства в працях європейських учених кінця XIX – початку XX століть. // матеріали Міжнародного науково-практичного семінару / В.В. Снітинський, В.І. Лопушняк. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – С. 122–124.

Лопушняк В.І. З історії ґрунтознавчих досліджень у Львівському національному аграрному університеті (друга половина XIX – початок XX століть) // матеріали Міжнародного науково-практичного семінару / В.І. Лопушняк, А.Д. Копитко. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – С. 83 – 85.

Пинда Л.А. Внесок учених аграрних студій в Дублянах у розвиток природничих наук Європи (друга половина XIX – початок XX століть) // матеріали Міжнародного науково-практичного семінару / Л.А. Пинда. – К. : ТОВ «Нілан – ЛТД», 2013. – С. 261 – 263.

До 160 річчя ЛНАУ (1856 – 2016 рр.) заплановано видання довідково-бібліографічної книги «Вчені-педагоги аграрних студій у Дублянах», яка дасть змогу розкрити суть, напрями, практичні результати наукового доробку близько 500 вчених педагогів вищої школи в Дублянах.

Детальний аналіз європейських рідкісних видань з фондів ЛНАУ дає змогу з'ясувати динаміку становлення європейської аграрної науки та освіти, прослідкувати тісні контакти вчених аграрних студій у Дублянах з науковцями європейських країн. Проведенні наукові дослідження фонду рідкісних видань зацікавлять широке коло українських і зарубіжних науковців та спонукають до подальшого ґрунтового вивчення історії аграрної освіти і науки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Професори, доценти та асистенти навчально-наукових установ у Дублянах (1856-1947) : бібліогр. словник / укл. Ю. Токарський. – Львів : ЛДАУ, 2004. – 119 с.

2. Токарський Ю. Дубляни : Історія аграрних студій (1856-1946) / Ю.Токарський. - Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича З АН України, 1996. – 384 с.
3. Skrijka P. Dublacska Akademia Polski bochenek chleba na ukraickim haftowanym obrusie / P. Skrijka. - Krakow; Lwyw, 2002. – 215 с.
4. Au Juliusz Historya Krajowej Wyi'szej Szkoiy Rolniczej w Dublanach / Juliusz Au // Roczniki Krajowej Wyi'szej Szkoiy Rolniczej w Dublanach. - Lwyw, 1888. – Т. 1. – Р. 36-42.
5. Brzozowski Stanislaw Marian. Wydzial Rolniczo-Lasowy. Politechnika Lwowska 1844 – 1945. – Wroclaw : Wydawnictwo Politechniki Wrociawskiej, 1993. – 216 p.
6. Dublany (Szkoiy i zakiady Krajowe w Dublanac) / [red. Stefan Pawlik, Jan Pawlikowski, Ignacy Szyszylowicz], – Lwyw : Nakiadem wydawnictwa krajowego, 1897. – 186 p.
7. Polski slownik biograficzny. – Wrociaw ; Warszawa ; Krakow : Zakiad Narodowy Imienia Ossolickich. Wydawnictwo PAN. – 250 p.
8. Meyers Konversations- Lexikon. – Leipzig Bibliographichen Instituts, 1852. – 1036 s.
9. Encyklopedie der Gesamnten Thierheilkunde und Thierzucht mit in begriff aller einschlagigen disciplinen und der speciellen Etymologie – Leipzig, 1885.

ВІДКРИТИЙ ДОСТУП – РУХ OPEN ACCES ЯК ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Подрезова М. О.

Наукова бібліотека

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

У статті висвітлені основні види науково-видавничої та інформаційно-аналітичної діяльності Наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова. Особливу увагу зосереджено на просуванні наукової періодики університету у міжнародний інформаційний простір. Розповсюдженню результатів наукової діяльності вчених університету сприяє політика відкритого доступу з принципу вільного поширення наукової інформації, яка забезпечується завдяки платформі Open Journal Systems, на